

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่มนุษย์อยู่รวมกันนั้น มนุษย์จะต้องมีความสัมพันธ์ติดต่อกัน สัมพันธภาพที่เกิดขึ้นจะเป็นไปในทางใดย่อมจะขึ้นอยู่กับทัศนคติ หรือความรู้สึกที่บุคคลมีต่อกัน ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อกันแล้ว พฤติกรรมที่แสดงออกในการติดต่อสัมพันธกันย่อมจะเป็นพฤติกรรมที่น่าพึงพอใจ ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกันแล้ว พฤติกรรมที่แสดงออกย่อมเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นผลมาจากทัศนคติ และทัศนคติเป็นความพร้อมของจิตใจและระบบประสาท ซึ่งเกิดจากประสบการณ์อันมีผลโดยตรงต่อการตอบสนองของบุคคลต่อสรรพสิ่งและสภาพการณ์ที่มาเกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น² อีกทั้งเป็นลักษณะของความชอบหรือความไม่ชอบพึงพอใจหรือไม่พอใจของบุคคลต่อสิ่งเรต่าง ๆ^{3,4}

ทัศนคติเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว โดยจัดสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่ายขึ้น ช่วยป้องกันตนเองจากสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ตนไม่สบายใจโดยหลีกเลี่ยงสิ่งที่ตนไม่ชอบและพยายามกระทำในสิ่งที่ได้ผลเป็นที่พอใจ นอกจากนี้ยังช่วยให้นักศึกษา

¹ Arthur R. Cohen, Attitude Change and Social Influence (New York : Basic Book Inc., 1963), p. 138.

² G. Allport cited by C. Murchison, Handbook of Social Psychology (Worcester : Clark University Press, 1935), p. 798.

³ G. Murphy, L. Murphy, and T. Newcomb, Experimental Social Psychology (New York : Harper and Row Publishers, 1937), p. 889.

⁴ Daniel Katz, "The Functional Approach to the Study of Attitude," The Public Opinion Quarterly, 24(1960), 163.

ได้แสดงค่านิยมพื้นฐานของตนเองด้วย⁵

จะเห็นได้ว่าทัศนคติมีความสำคัญอย่างมากต่อพฤติกรรม จึงมีผู้สนใจศึกษาการเกิดและการเปลี่ยนทัศนคติกันมาก เพราะในช่วงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย มนุษย์จะเกิดทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่วัยทารกเป็นต้นมา⁶ ประสบการณ์ที่ทำให้เกิดทัศนคติได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและสังคม ซึ่งโคเลสนิค⁷ (Kolesnik) ให้ความเห็นว่าการเกิดของทัศนคติมีกระบวนการมาจากการที่บุคคลมีความสัมพันธ์และติดต่อกับผู้อื่น (Association) การถ่ายทอดแบบอย่างของผู้อื่นมาเป็นของตน (Transfer) และการตอบสนองต่อความต้องการของตน (Need Satisfaction)

ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมทางสังคม ประสบการณ์ส่วนตัว มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การเปลี่ยนทัศนคติอาจเป็นผลมาจากประสบการณ์ตรง และประสบการณ์ทางอ้อม⁸ หรือการลอกเลียนแบบ คือบุคคลนั้น ๆ ยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่น เพราะต้องการสร้างพฤติกรรมของตนให้เหมือนกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม เพื่อที่จะติดต่อกับหรือสัมพันธ์กับคนอื่นได้⁹ หรือในบางกรณีก็อาจจะใช้การบังคับให้บุคคลผู้นั้นยินยอมปฏิบัติตาม ซึ่ง เคลแมน¹⁰ (Kelman) และ ไทรแอนดิส¹¹ (Triandis) มีความคิดเห็นตรง

⁵Harry C. Triandis, Attitude and Attitude Change (New York : John Wiley & Sons Inc., 1971), p. 4.

⁶Ibid., p. 142.

⁷Walter B. Kolesnik, Educational Psychology (New York : McGraw-Hill Book Company Inc., 1970), pp. 484-6.

⁸Triandis, op.cit., pp. 142-5.

⁹Herbert C. Kelman, "Compliance, Identification and Internalization : Three Process of Attitude Change," Attitude Theory and Measurement (New York : John Wiley & Sons Inc., 1967), pp.469-70.

¹⁰Kelman, loc.cit.

¹¹Triandis, op.cit., p. 145.

กันว่า การถูกบังคับให้ปฏิบัติตามเป็นการทำให้มีการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติได้
 การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยมุ่งจะวิจัยถึงทัศนคติและการเปลี่ยนทัศนคติของผู้ป่วย
 ในโรงพยาบาลว่า หลังจากที่ได้รับประสบการณ์ตรง บุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
 ไปหรือไม่ เพราะการที่บุคคลเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งแห่งใดย่อมขึ้นอยู่กับ
 การพยาบาลและทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลด้วย โดยเฉพาะพยาบาลซึ่ง
 ทำงานใกล้ชิดกับผู้ป่วยมากที่สุด ถ้าผู้ป่วยมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพยาบาลแล้ว จะเป็นสาเหตุ
 สำคัญใหญ่ผู้ป่วยไม่ยอมมาโรงพยาบาลหรือไม่ให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาล และ
 เมื่อผู้ป่วยเข้ามาเข้ารับการรักษาอยู่ในโรงพยาบาลระยะหนึ่ง ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้พบ
 เห็นอาจจะเป็นสาเหตุให้ทัศนคติเปลี่ยนไปได้ แนวการศึกษาเรื่องนี้จึงจะนำไปสู่การสร้าง
 ทัศนคติที่ดีต่อไป

ทฤษฎีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้น มีแนวความคิดหลายอย่าง อาจจะสรุปเป็น
 ทฤษฎีได้ 3 ทฤษฎีคือ

1. ทฤษฎีความสอดคล้อง (Consistency Theories)
2. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory)
3. ทฤษฎีการตัดสินทางสังคม (Social Judgment Theory)

ทฤษฎีความสอดคล้อง (Consistency Theories)

ทฤษฎีนี้ กล่าวว่า การที่บุคคลมีทัศนคติอย่างไรวานั้น เกิดจากความสอดคล้องของ
 องค์ประกอบของทัศนคติ ทั้งด้านความคิดความเข้าใจ ความรู้สึกและพฤติกรรม เมื่อ
 องค์ประกอบใดเกิดความไม่สอดคล้องขึ้น จะทำให้องค์ประกอบอื่น ๆ เปลี่ยนไปด้วยและ
 ทัศนคติก็จะเปลี่ยนไป การเปลี่ยนทัศนคติตามแนวทฤษฎีนี้มีผู้ศึกษาได้หลายท่าน เช่น

โรเซนเบิร์ก และ อเบลสัน¹² (Rosenberg and Abelson, 1958) ตั้งทฤษฎีความสอดคล้อง ซึ่งกล่าวว่า เมื่อองค์ประกอบด้านความรู้สึกและด้านความคิดความเข้าใจ สอดคล้องกันทัศนคติก็จะคงที่ แต่เมื่อองค์ประกอบของทัศนคติเกิดความไม่สอดคล้องกันจนถึงระดับที่บุคคลไม่สามารถจะทนได้แล้ว ทัศนคติก็จะเปลี่ยนไป โดยไม่ยอมรับข้อมูลใด ๆ ที่จะทำให้เกิดความไม่สอดคล้องเพื่อรักษาไว้ซึ่งความคงที่ของทัศนคติ หรือยอมรับเฉพาะข้อมูลที่สอดคล้องกับความรู้สึกและความคิดของตน หรือปรับทัศนคติที่เปลี่ยนไปให้คงที่ ซึ่งจะเห็นได้ว่าทฤษฎีนี้เน้นเกี่ยวกับความสอดคล้อง ด้านความรู้สึกและความคิดความเข้าใจ (Affective - Cognitive Consistency) ส่วน เฟสติงเจอร์¹³ (Festinger, 1957) ได้ตั้งทฤษฎีที่กล่าวถึง ความสอดคล้อง ด้านความรู้สึก ความคิดความเข้าใจ และพฤติกรรมขึ้น ซึ่งแตกต่างจาก โรเซนเบิร์ก และ อเบลสัน ทฤษฎีนี้ ชื่อว่า ทฤษฎีความขัดแย้ง (Dissonance Theory) ซึ่งกล่าวว่า เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น ในความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม หรือเกิดความขัดแย้งขึ้นในระหว่างความคิดส่วนหนึ่ง กับความคิดอีกส่วนหนึ่ง บุคคลจะได้รับความกดดัน แล้วจะพยายามลดความขัดแย้ง ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ โดยมีความระมัดระวังในการรับข้อมูลใหม่ ๆ

ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้น ไฮเดอร์¹⁴ (Heider, 1958) ได้ตั้งทฤษฎีความสมดุลขึ้น (Balance Theory) กล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างบุคคล หรือระหว่างบุคคลกับสิ่งต่าง ๆ ว่าถ้าบุคคลยอมรับบุคคลอื่นหรือสิ่งอื่น ๆ

¹²Rosenberg, and Abelson, "Affective and Cognitive Theory," cited by Chester A. Insko, The Theory of Attitude Change (New York : Appleton Century-Crofts, 1967), pp. 177-8.

¹³Leon Festinger, A Theory of Cognitive Dissonance (California : Stanford University Press, 1957), pp. 13-6.

¹⁴Fritz Heider cited by Insko, op.cit., pp. 161-2.

ทัศนคติจะอยู่ในภาวะสมดุล แต่เมื่อขาดความสมดุล เช่น บุคคลได้รับความกดดัน ทัศนคติก็จะเปลี่ยนไป

ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory)

ทฤษฎีนี้กล่าวว่า การเปลี่ยนทัศนคติเป็นผลมาจากการได้รับการเสริมแรง ถ้าบุคคลได้รับการเสริมแรงหรือรางวัล ทัศนคติจะเปลี่ยนไปในทางที่ดี แต่ถ้าได้รับการลงโทษ ทัศนคติจะเปลี่ยนไปในทางที่ไม่ดี¹⁵ ฮอฟแลนด์ แจนีส และ เคลลี¹⁶ (Hovland, Janis and Kelly, 1933) ได้ทำการศึกษาการเปลี่ยนทัศนคติโดยการเสริมแรง พบว่า ทัศนคติของบุคคลจะเปลี่ยนไปตามความคิดเห็น ซึ่งความคิดเห็นนี้เกิดจากการเรียนรู้และการเสริมแรง บอสตรอม วแลนด์ส และ โรเซนบอม¹⁷ (Bostrom, Vlandis and Rosenbaum, 1961) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเสริมแรง พบว่า การเสริมแรงทำให้ ทัศนคติของบุคคลเปลี่ยนไปได้มากกว่าการไม่ได้รับการเสริมแรง เช่นเดียวกับ คาลวิน¹⁸ (Calvin) ที่กล่าวว่า การเสริมแรงโดยกล่าวคำชมเชยในสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคล จะมีทัศนคติไปในทางที่ดีต่อสิ่งนั้น ๆ

¹⁵Triandis, op.cit., p. 94.

¹⁶Insko, op.cit., pp. 12-3.

¹⁷R. Bostrom, T. Vlandis, and M. Rosenbaum, "Grade as Reinforcing Contingencies and Attitude Changes," Journal Educational Psychology, 52(1961), pp. 112-5.

¹⁸A. Calvin, "Social Reinforcement," The Journal of Social Psychology, 56(1962), 15-9.

ทฤษฎีการตัดสินทางสังคม (Social Judgment Theory)

ทฤษฎีนี้แนวทางการตัดสินทางสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติ กล่าวคือ พฤติกรรมของบุคคลจะเปลี่ยนไปตามบรรทัดฐานของสังคมซึ่งมีผลให้องค์ประกอบด้านอื่น ๆ ของทัศนคติเปลี่ยนไปด้วย เซอร์ฟ และ เซอร์ฟ¹⁹ (Sherif and Sherif, 1967) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคมว่า ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้โดยมีความสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคมประกอบกับบุคคลมีความคิดเกี่ยวกับตนเองรวมอยู่ด้วย การเปลี่ยนทัศนคติจะเกิดขึ้น เมื่อมีความขัดแย้งระหว่างทัศนคติเดิมกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ ถ้าแหล่งข้อมูลเป็นตัวแทนของกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ จะทำให้บุคคลสงสัยว่าทัศนคติของตนผิดไปจากบรรทัดฐานของกลุ่ม บุคคลจะเปลี่ยนทัศนคติไปตามข้อมูลของกลุ่ม เพราะเชื่อว่าถูกต้องเนื่องจากเป็นบรรทัดฐานของกลุ่ม

ในการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคตินี้มีขอบเขตกว้างมาก ตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ เพศ และภูมิฐานะ สำหรับเรื่องเพศ ฮอฟแลนด์ และ แจนส์²⁰ (Hovland and Janis) ให้ความคิดเห็นว่าเพศหญิงจะยอมรับข้อมูลและเปลี่ยนทัศนคติมากกว่าเพศชาย เพราะวัฒนธรรมไม่เปิดโอกาสให้เพศหญิงแสดงออกมานัก เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ วิบูลย์ ธรรมวิทย์ และ โกลเด็น²¹ (Golden) ที่ศึกษาชีวิตครอบครัวของไทย โดยเข้าไปสังเกต สัมภาษณ์ และเข้าไปมีส่วนร่วม พบว่า เด็กผู้หญิงได้รับการเลี้ยงดูอย่างจำกัดขอบเขต ขณะที่เด็กผู้ชาย

¹⁹ Corolyne W. Sherif, and MASAfer Sherif, Attitude : Ego-Involvement and Change (New York : John Wiley and Sons Inc., 1967), p. 93.

²⁰ Hovland, and Janis, cited by Triandis, op.cit., p. 128.

²¹ Vibul Thamavit, and Robert D. Golden, "The Family in Thailand," cited by Witt Sivasariyanon, Aspects and Facets of Thailand (Bangkok : A Public Relations Department Publication, 1958), pp. 1-8.

มีอิสระที่จะทำอะไรตามใจชอบ แสดงว่าสังคมไทยกำหนดบทบาทของเพศชายและหญิง
แตกต่างกัน สลิลลา วรธนิจจรिया²² ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยที่มีต่อศาสนา พบว่า นิสิตหญิงและชายมีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ

เกี่ยวกับเรื่องภูมิลาเนา ไฮเคิล²³ (Seidel) ได้สำรวจความแตกต่างและ
ความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน ระหว่างโรงเรียน
ที่ห่างไกลความเจริญกับโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นที่เจริญ พบว่าสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์
ที่ต่างกันมีผลต่อทัศนคติและค่านิยมด้วย สุนทรี ศุภวงศ์²⁴ ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของ
ทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง คณะวิทยาศาสตร์ และสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย ต่อกิจกรรมนิสิต จากจำนวนนิสิต 598 คน พบว่า การเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ
ของนิสิตต่อกิจกรรมนิสิตระหว่างเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน และนิสิตที่มาจากส่วน
กลางและส่วนภูมิภาคมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่แตกต่างกันด้วย

จากผลการวิจัยดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าเพศและภูมิลาเนา มีผลต่อการเปลี่ยน
แปลงทัศนคติ

²² สลิลลา วรธนิจจรिया, "การศึกษาค้นคว้าทัศนคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มีต่อศาสนา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2512).

²³ Harry Edward Seidel, Jr., "Attitude Goals Achievement and
Educational Need of Adolescents from Two Appalachian Communities,"
Journal of Educational Research, 63(May, 1970), 424-9.

²⁴ สุนทรี ศุภวงศ์, "การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง คณะวิทยาศาสตร์
และสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อกิจกรรมนิสิต" (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2516).

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ป่วยต่อพยาบาลนี้ ยังไม่พบว่ามีผู้ใดศึกษาไว้ แต่มีการวิจัยอื่น ๆ ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกันบ้าง เช่น ฮอลลิเดย์²⁵ (Holliday, 1960) ได้วิจัยเกี่ยวกับลักษณะของวิชาชีพพยาบาลในอุดมคติ ซึ่งทำการศึกษากับผู้ป่วย 77 คน ชาย 32 คน หญิง 45 คน และพยาบาล 48 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างจัดอันดับความสำคัญ ของลักษณะของวิชาชีพพยาบาลตามอุดมคติของเขา ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการ ฝึกหัดที่ที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ด้านประสิทธิภาพของการทำงาน ผู้ป่วยชายจัดให้อยู่ ในอันดับสี่ ผู้ป่วยหญิงและพยาบาลจัดให้อยู่ในอันดับสาม ในด้านความร่วมมือ ผู้ป่วยชาย ให้ความสำคัญเป็นอันดับสอง ผู้ป่วยหญิงจัดให้อยู่ในอันดับสิบเอ็ด ส่วนพยาบาลจัดให้อยู่ใน อันดับเจ็ด ด้านความเห็นอกเห็นใจ ผู้ป่วยชายให้ความสำคัญเป็นอันดับเก้า ผู้ป่วยหญิงให้ เป็นอันดับสาม และพยาบาลให้เป็นอันดับสอง ซึ่งจะเห็นได้ว่าในอันดับหนึ่งกลุ่มตัวอย่างมี ความเห็นตรงกัน แต่ในอันดับอื่น ๆ มีความเห็นแตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง เช่น ผู้ป่วยชายเห็นว่าการร่วมมือมีความสำคัญมากกว่าความเห็นอกเห็นใจ แต่ผู้ป่วยหญิง และพยาบาลเห็นว่าการเห็นอกเห็นใจสำคัญกว่าความร่วมมือ

ด้านการรักษาพยาบาล แชสท์โก กลิค กูด และ ฮาร์กรีฟส์²⁶ (Chastko, Glick, Gould and Hargreaves, 1971) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการ รักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคจิตที่ออกจากโรงพยาบาลแล้ว พบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่เห็นว่า

²⁵Jane Holliday, "The Ideal Characteristic of a Professional Nurse," cited by David T. Fox, and Ruth Lundt Kelly, The Research Process in Nursing (New York : Appleton Century-Crofts, Division of Meridith Publishing Company, 1967), pp. 539-52.

²⁶Helen E. Chastko, Ira D. Glick, Edward Gould, and William A. Hargreaves, "Patients' Posthospital Evaluation of Psychiatric Nursing Treatment," Nursing Research, 20(July-August, 1971), 333-8.

พยาบาลให้ความช่วยเหลือดี โดยให้เหตุผลว่าพยาบาลให้ความเป็นเพื่อน สุภาพ
ยอมรับฟัง และช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจตนเอง และส่วนน้อยที่ตอบว่าไม่ได้รับความช่วยเหลือ
เพราะเห็นว่าพยาบาลชอบวิพากษ์วิจารณ์และตัดสินบุคคล

สำหรับประเทศไทย สายรุ้ง สมบัติทานิช²⁷ (2514) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ
ความคิดเห็นของผู้ป่วยที่มีต่อโรงพยาบาลรามาริมดี ซึ่งทำการศึกษากับผู้ป่วยที่กำลังพัก
รักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลจำนวน 91 คน โดยไม่คำนึงถึงเพศ วัย ชนิดของโรค ระดับ
การศึกษา และฐานะของผู้ป่วย แต่เพียงเล็งถึงความพร้อมในการตอบแบบสอบถามเป็น
สำคัญ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีทั้งชนิดให้เลือกตอบ
(Multiple choice) และชนิดที่เปิดโอกาสให้ แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ
แก่ไข้มล โดยการทำแบบสอบถามและการสัมภาษณ์โดยตรงจากผู้ป่วย ผลการวิจัย
พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล เช่น แพทย์ พยาบาล
ผู้ช่วยพยาบาล ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานดี ส่วนที่เกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์กับผู้ป่วยพบว่า
ส่วนน้อยที่ยังต้องปรับปรุงมารยาทและวาจา และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลที่ผู้ป่วย
ติดต่อควมมากที่สุดคือ พยาบาล

~~This document is the property of the
Thailand Information Center (TIC),
Chulalongkorn University and is to be
returned w.i. in two weeks to the
Thailand Information Center, Ratasart
Building 3, Chulalongkorn University."~~

²⁷ สายรุ้ง สมบัติทานิช, "ความคิดเห็นของผู้ป่วยที่มีต่อโรงพยาบาลรามาริมดี"
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514).

จากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า โดยทั่วไปบุคคลจะมีความคิดเห็นหรือความรู้สึกรู้สึกที่ติดต่อพยาบาลและวิชาชีพพยาบาล

ความมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งหมายที่จะศึกษาทัศนคติของผู้ป่วยต่อพยาบาลก่อนและหลังเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และการเปลี่ยนทัศนคติของผู้ป่วยภายหลังเข้ารับการรักษา เมื่อพิจารณาตามเพศ และภูมิลำเนา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะทัศนคติของผู้ป่วยต่อพยาบาล ในโรงพยาบาลรามามาธิบดี เท่านั้น ซึ่งไม่รวมถึงผู้ป่วยที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และผู้ป่วยที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความพร้อมของผู้ป่วยในการตอบมาตรการประเมินค่าเป็นสำคัญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้ป่วยที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาลรามามาธิบดี ระหว่างเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ 2518 เท่านั้น
2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาตัวแปรเฉพาะเรื่องเพศและภูมิลำเนา เท่านั้น
3. มาตรการประเมินค่าที่ใช้มีเนื้อหาเฉพาะตามหัวข้อวิจัยต้องการศึกษาเท่านั้น

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่า

1. ผู้ป่วยมีทัศนคติที่ดีต่อพยาบาล
2. ทัศนคติของผู้ป่วยต่อพยาบาลจะเปลี่ยนไป ภายหลังจากเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล
3. การเปลี่ยนทัศนคติของผู้ป่วยต่อพยาบาลจะแตกต่างกันระหว่างผู้ป่วยชาย และผู้ป่วยหญิง

4. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ป่วยต่อพยาบาลจะแตกต่างกันระหว่างผู้ป่วยที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

ขอตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้มีข้อตกลงเบื้องต้นว่า มาตรฐานประเมินค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถวัดทัศนคติของผู้ป่วย ที่มีต่อพยาบาลได้ และกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของผู้ป่วยในของโรงพยาบาลรามานิติได้

คำจำกัดความ

1. ผู้ป่วยใน หมายถึง บุคคลที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาลรามานิติ
2. พยาบาล หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลและกำลังปฏิบัติงานอยู่กับผู้ป่วย ในโรงพยาบาลรามานิติ
3. ภูมิสำเนาของผู้ป่วย หมายถึง สถานที่ที่ผู้ป่วยอยู่ประจำหรือย้ายมาอยู่ประจำ ไม่นานกว่า 1 ปี โดยแบ่งเป็น กรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ค้นคว้าความรู้ในค่านิยมวิชาชีพเกี่ยวกับทัศนคติและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
2. นำไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหาร การพยาบาล ให้เป็นที่พอใจของผู้ป่วย
3. เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ป่วยที่มีต่อพยาบาลต่อไป